

**Kultūras ministrijas
Mediju politikas konsultatīvās padomes
sēde**

Protokols Nr.3

Rīga, 2023. gada 15. augusts, Kultūras ministrijas lielā zāle, Kr. Valdemāra iela 11a.
Sēde sākas plkst. 15.00.

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja: **Zane Vāgnere**, Kultūras ministrijas Valsts sekretāra vietniece starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos.

Piedalās:

Padomes locekļi: **Gunta Sloga** Baltijas Mediju izcilības centra izpilddirektore;
Anda Rožukalne, Rīgas Stradiņa universitātes Komunikācijas fakultātes dekāne;
Ieva Aile, VSIA „Latvijas Radio” valdes locekle programmu un pakalpojumu attīstības jautājumos;
Baiba Liepiņa, Latvijas Reklāmas asociācijas valdes priekšsēdētāja;
Ingemārs Vekteris - Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektors;
Guntars Līcis - Latvijas Preses izdevēju asociācijas pārstāvis;
Sabīne Sīle - Media Hub Rīga vadītāja;
Imants Liepiņš - Latvijas Žurnālistu savienības valdes loceklis;
Ivonna Plaude - Reģionālo mediju asociācijas valdes priekšsēdētāja;

Uzaicinātās personas: **Kristers Pļešakovs**, Kultūras ministrija Mediju politikas nodaļas vadītājs;

Protokolē: **Agnese Berga**, Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas eksperte

Darba kārtība:

- 1. Sadarbības stiprināšana starp padomē pārstāvētajām mediju organizācijām, NVO un KM, tai skaitā precizējot šīs grupas lomu un funkcijas;**
- 2. NEPLP darbības ietekme uz mediju neatkarību un attīstību, ņemot vērā uzlikto sodu mediju uzņēmumam TVNET;**
- 3. KM izstrādāto Mediju politikas pamatnostādņu 2023.-2027. gadam dokumenta izstrādes kārtība un iespējamā plašāka ekspertu iesaiste tā izveidē.**

Z.Vāgnere: iepazīstina ar darba kārtības jautājumiem. Vai bez minētajiem jautājumiem, ir vēl kāds darba kārtības jautājums, kuru vajadzētu iekļaut šodienas sēdē? Iebildumu nav, tāpēc pieņemam darba kārtību ar 3 jautājumiem.

G.Līcis: Ierosinājums sūtīt atgādinājumu par sanāksmju datumiem un laikiem.

Z.Vāgnere: Paldies, vienojamies, ka turpmāk uzaicinājumus uz sanāksmēm vienlaikus sūtīsim arī kalendārā, ne tikai e-pastā.

1.

Sadarbības stiprināšana starp padomē pārstāvētajām mediju organizācijām, NVO un KM, tai skaitā precizējot šīs grupas lomu un funkcijas

Z.Vāgnere: Iepazīstina ar konsultatīvās padomes lomu un funkcijām.

S.Sīle: Pēdējā gada laikā tiek novērots, ka arvien biežāk tiek pieņemti lēmumi, kas ierobežo mediju brīvību. Lēmumi, kas tiek pieņemti, un prioritātes, kas bija mediju politikas pamatnostādņēs, sākoties karam ir mainījušās. Iepriekš arī padomes sapulcēs ir minēts, ka jābūt caurskatāmībai kādi priekšlikumi un lēmumi tiek pieņemti. Rodas sajūta, ka konsultācijas no KM puses ar mediju konsultatīvo padomi ir pārtrūkušas. Ir nepieciešams stiprināt mediju politikas nodaļas kapacitāti.

I.Plaude: Ierosina uzlabot komunikāciju un lūdz, lai uz saņemtajiem zvaniem tiek atzvanīts. Tāpat vēlas atgriezenisko saiti par iesniegtajiem priekšlikumiem par mediju politikas pamatnostādņēm. Bažas par to, ka šajos dokumentos mediji tiek virzīti vienā virzienā, vienas regulējošās iestādes virzienā. Atsevišķiem politiķiem, ministrijas darbiniekiem, iespējams, ministra uzskatiem tiek pievilkti politikas dokumenti. Iepriekš par visām šīm problēmām mēs varējām runāt, bet pēdējos divus gadus tāda iespēja nav bijusi. Politikas dokumenta neesamība ir iemesls, kāpēc nauda tiek pārdalīta, tā kā tā tiek pārdalīta. Padome ir vajadzīga, bet ne šādā veidā.

I.Liepiņš: Pēdējā gada laikā, šī nerunāšana ar nozari ir parādījusies. Ne tikai no ministrijas puses. Pēdējā cilvēktiesības komisija, ar kuru bija diskusija, bija tad, kad to vadīja A.Kaimiņš.

S.Sīle: Komunikācija ar Saeimu ir pilnībā pazudusi. Mums nav citu instrumentu, kas mediju nozari uzklausītu.

B.Liepiņa: Komunikācijā ir galvenā problēma. Mēs šobrīd vācam informācijas druskas no visiem, bet ir šī padome, kur to varētu izrunāt un pārrunāt. Diskusijai ir jābūt atklātai, mēs esam profesionāļi, viedokļi var nesakrist, bet diskusijai ir jābūt. KM nevar ietekmēt Saeimas komisijas. Būtu labi, ja KM varētu apkopot iesūtītos priekšlikumus par pamatnostādņēm, jo tad organizācijas varētu redzēt visus priekšlikumus.

S.Sīle: Mēs esam sākuši savā starpā regulāri tikties, lai būtu šī informācijas apmaiņa.

G.Līcis: Nodaļas uzdevums ir mūs pārstāvēt. Nejūtu, ka KM stāv mums aiz muguras un mūs aizstāv. Mēs, izdevēji, ejam un runājam paši, bet mēs sagaidītu, ka KM mūs pārstāvētu. Es aicinātu šeit neveidotu balsotāju grupas, mēs esam profesionāļi.

A.Rožukalne: Pārskatīju informāciju par padomi, gan KM mājaslapā, gan e-pastus, kas ir saņemti. Sajutos izmantota, jo pēkšņi man ir jābalso par priekšlikumiem, kas liek nolikti priekšā. Es apzināti nebalsoju, jo es nepārstāvu nozari. Konstruktīvi varētu vienoties, kas ir konsultatīvā padome, kādi ir pienākumi un sagatavot iepriekš paredzamu darba plānu, kā arī atgriezenisko saiti, lai mēs varam just mūsu darbu. Nevar būt, ka padome pieņem lēmumu balsojot, tikai pēc sakritības, kas ir varējis piedalīties sēdē.

I.Vekteris: Piekrītu G.Līcim un A.Rožukalnei, bet šī ir nozares profesionāļu padome. Piemēram, vienojamies, ka tiekamies reizi mēnesī, iepriekš apkopojot jautājumus, kurus ir nepieciešams izskatīt.

I.Aile: Šī gada laikā padomes darbs ir bijis ne pēc labākajām konsultatīvās padomes vadlīnijām. Padome ir pagarinājums izpētei, viedokļiem, nevis politikas lēmumu pieņemšanai. Padomes sēdes ir vajadzīga pēc būtības, ne tikai noteikt, ka tiekamies katru mēnesi. Ministrijas tiešais pienākums ir izstrādāt pamatnostādnes.

G.Līcis: Mēs redzam, ka kaut kas notiek, bet cik tālu lietas ir attīstījušās mēs neredzam. Es vēlos saprast, kāda ir valsts mediju politika. Vai reģionālais medijs ir nepieciešams? Gribu saprast, kāds būs atbalsts. Varbūt, ka mums nav vajadzīgi reģionālie medijs, un es kā uzņēmums taisos ciet.

I.Plaude: Šī sanāksme ir sasaukta, jo medijs saredz to, ka mediju vide ir pārregulēta un ir draudi mediju brīvībai, bet ministrija šī jautājumā risināšanā neiesaistās. Un arī caur šiem dokumentiem ir redzams, kā caur nacionālās drošības jautājumiem tiek ierobežota mediju brīvība. Bija jāsasauca padome, un ministram ar mums vajadzētu runāt. Mums šis mediju pārregulācijas virziens nav pieejams. Konsultatīvajai padomei būtu jābūt iespējai tikties ar ministru.

Z.Vāgnere: Piedāvāju, ka ejam uz to, ka konsultatīvā padome tiekas vienu reizi mēnesī. Gan no KM puses, gan no padomes locekļu puses, ja ir jautājumi, kas jāpārrunā, tad organizējam tikšanos.

B.Liepiņa: Šobrīd ir sajūta, ka situācija ir sliktāka, nekā tā bija pirms pirmajām mediju politikas pamatnostādnēm. Mēs gribam atklātu un kvalitatīvu diskusiju, kur visiem informācija ir pieejama.

I.Plaude: Mums savā starpā nav problēmas, mēs varam vienoties par atsevišķiem jautājumiem.

A.Rožukalne: Turpmāk arī varētu saņemt atgriezenisko saiti, vai šie priekšlikumi ir pieņemti, noraidīti.

S.Sīle: Tad apņemamies strādāt ciešāk, un arī iniciatīvu no KM puses konsultatīvās padomes sēdes darbu organizācijā.

Diskusijas

Z.Vāgnere: Varam mainīt kārtību, ka padomē netiek likti jautājumi uz balsošanu. Vienojamies, ka organizējam konsultatīvās padomes sēdi vienu reizi mēnesī, ja no KM puses nav priekšlikumi, tad padomes locekļi var iesniegt jautājumus. Kā arī nosūtīsim nolikumu un varam to pārskatīt un izmainīt pēc nepieciešamības. Ja padome vienosies, tad vairāk jautājumus uz balsošanu varam nelikt. Tikai tad par šiem jautājumiem balsos citu nozaru ministri, kuri ir SIF padomē un pieņem gala lēmumu.

2.

NEPLP darbības ietekme uz mediju neatkarību un attīstību, ņemot vērā uzlikto sodu mediju uzņēmumam TVNET;

S.Sīle: Ejam ļoti bīstamu ceļu, jo ne tikai aizsardzības komisijas, bet arī tiesas nosliecas uz mediju pārregulāciju. NEPLP nevienu neuzklausa, ne ombudu, ne citas nozares asociācijas. Kara kontekstā NEPLP šobrīd ir ļoti liela loma mediju regulācijā, nerēķinoties ar medijiem un mediju brīvību. Novērojama strauja tendence NEPLP pilnvaru palielinājumā. Daudzu mediju

atbalstu organizāciju ilggadējais ieguldījums mediju telpas stiprināšanā, pašregulācijas un atbalsta infrastruktūras sistēmas izveidē, kā arī Latvijas kā demokrātiskas valsts tēla stiprināšanā, tiek apdraudēts un aptraipīts tieši NEPLP lēmumu dēļ. Lēmumi kur mērķtiecīgi, neiesaistot konsultācijas ar pašregulējošām nozares organizācijām, neatkarīgie mediji tiek iepīti administratīvajos tiesu procesos, kopumā kavējot vai pat apstādinot to darbību. Ka arvien biežāk NEPLP komunikācijā ar sabiedrību neatkarīgie mediji tiek ielikti vienā "maisā" ar propagandas kanāliem. Un aiz nacionālās drošības aizsega, kas ir plaši interpretējams jēdziens, neatkarīgi žurnālisti, mediji tiek padarīti par grēkāžiem, ienaidniekiem, nevis kā nacionālās drošības neatņemama sastāvdaļa demokrātiskā valstī. Ko mēs varētu darīt, lai risinātu šo problēmu, protams, ņemot vērā valsts drošību, bet nezaudējos mediju brīvību? Varbūt ir nepieciešams NEPLP uzaicināt uz konsultatīvās padomes sēdi un pārrunāt šos jautājumus. NEPLP vadītāja darbības stils nav pieņemams demokrātiskā sabiedrībā.

K. Pļešakovs: NEPLP ir konsultatīvās padomes sastāvā, bet NEPLP pārstāvis šodien nav ieradies uz sēdi.

A. Rožukalne: Krievijas propagandas ierobežošana tiek arī izmantota un vērsta pret sabiedriskajiem medijiem.

B. Liepiņa: Iepriekš ir bijusi sadarbība un komunikācija ar NEPLP, bet šobrīd tas vispār nav iespējams.

G. Sloga: Ja tu nepiekrīti NEPLP, tad vienkāršiem vārdiem esi valsts nodevējs.

I. Liepiņš: LŽS izvirzīja I. Āboliņu darbam NEPLP, bet kopš viņu pārvēlēja ar NEPLP vispār nav bijis iespēja komunicēt. TVNET gadījums ir absurds, nav iespējams sodīt par vārda "deportācija" lietošanu. Un mēs esam par NEPLP vadītāja maiņu.

Diskusijas

3.

KM izstrādāto Mediju politikas pamatnostādņu 2023.-2027. gadam dokumenta izstrādes kārtība un iespējamā plašāka ekspertu iesaiste tā izveidē

Z. Vāgnere: K. Pļešakovs iepazīstinās ar esošo situāciju.

K. Pļešakovs: Šonedēļ izsūtīsim iesūtīto priekšlikumu kopsavilkumu un darbu grupu sanāksmju grafiku. Kopā plānotas 6 sanāksmes. Žurnālistu drošība, medijpratība (kura jau bija vakar), valsts atbalsta jautājumi, regulējums, sabiedriskie mediji un valodas jautājumi. Nākamā sanāksme par mediju politikas pamatnostādņēm plānota 25. augustā.

I. Aile: 25. augusts ir par ātru, mums nepieciešams zināt datumus ātrāk, lai varam saplānot darba grafiku.

K. Pļešakovs: Tad varam sākt 8. septembrī un tad ik pa 2 nedēļām tiekamies piektdienās plkst. 14.00.

Diskusijas

Z. Vāgnere: Tad vienojamies, ka politikas pamatnostādņu darba grupai tiks izsūtīts kopsavilkums ar iesniegtajiem priekšlikumiem, laika grafiks sanāksmēm, kuras sāksies ar 8. septembri. Un ka nākamā konsultatīvās padomes sēde tiek plānota 15. septembrī plkst. 14.00, kurā tad izskatīs konsultatīvās padomes nolikumu un citus jautājumus, ja tādi būs radušies.

Sēde beidzas plkst. 17.00

Padomes priekšsēdētāja

(paraksts*)

Z.Vāgnere

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu